

DIRECTIVA 2008/115/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI**din 16 decembrie 2008****privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală**

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 63 alineatul (3) litera (b),

având în vedere propunerea Comisiei,

hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 din tratat ⁽¹⁾,

întrucât:

- (1) Consiliul European de la Tampere din 15 și 16 octombrie 1999 a stabilit o abordare coerentă în domeniul imigrației și al azilului care privește, în egală măsură, crearea unui sistem comun în domeniul azilului, o politică de imigrație legală și combaterea imigrației ilegale.
- (2) Consiliul European de la Bruxelles din 4 și 5 noiembrie 2004 a recomandat instituirea unei politici eficiente de îndepărtare și returnare, bazată pe standarde comune, pentru ca persoanele în cauză să fie returnate într-o manieră umană și cu respectarea deplină a drepturilor lor fundamentale și a demnității lor.
- (3) Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a adoptat la 4 mai 2005 „Douăzeci de orientări privind returnarea forțată”.
- (4) Este necesară stabilirea unor norme clare, transparente și echitabile care să asigure o politică de returnare eficientă, ca element necesar al unei politici bine gestionate în domeniul migrației.
- (5) Această directivă ar trebui să stabilească un set de norme orizontale, aplicabile tuturor resortisanților țărilor terțe care nu îndeplinesc, sau care nu mai îndeplinesc condițiile de intrare, ședere sau reședință într-un stat membru.
- (6) Statele membre ar trebui să ia toate măsurile necesare pentru a asigura că încetarea situației de ședere ilegală a resortisanților țărilor terțe se efectuează printr-o procedură transparentă și echitabilă. În conformitate cu principiile generale ale dreptului UE, deciziile luate în temeiul prezentei directive ar trebui adoptate de la caz la caz și pe bază de criterii obiective, aceasta însemnând că ar trebui acordată atenție nu doar simplului fapt al șederii ilegale. Atunci când se utilizează formulare

standard pentru deciziile referitoare la returnare, respectiv decizii de returnare, și, dacă au fost emise, decizii privind interdicția de intrare și decizii de îndepărtare, statele membre ar trebui să respecte principiul respectiv și să se conformeze pe deplin dispozițiilor aplicabile din prezenta directivă.

- (7) Se subliniază nevoia unor acorduri comunitare și bilaterale de readmisie cu țările terțe pentru a facilita procesul de returnare. Cooperarea internațională cu țările de origine în toate etapele procesului de returnare este o condiție preliminară pentru realizarea unei returnări durabile.
- (8) Se recunoaște că este legitimă returnarea de către statele membre a resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală, cu condiția existenței unor sisteme de azil echitabile și eficiente, care să respecte pe deplin principiul nereturnării.
- (9) În conformitate cu Directiva 2005/85/CE a Consiliului din 1 decembrie 2005 privind standardele minime cu privire la procedurile din statele membre de acordare și retragere a statutului de refugiat ⁽²⁾, un resortisant al unei țări terțe care a făcut o cerere de azil într-un stat membru nu ar trebui considerat ca aflându-se în situație de ședere ilegală pe teritoriul statului membru respectiv până la intrarea în vigoare a unei decizii negative cu privire la cerere sau a unei decizii de încetare a dreptului de ședere în calitate de solicitant de azil.
- (10) În cazul în care nu există motive să se creadă că returnarea voluntară ar submina scopul unei proceduri de returnare, aceasta ar trebui să fie preferată returnării forțate și ar trebui acordată o perioadă de timp pentru plecarea voluntară. Ar trebui prevăzută o extindere a perioadei acordate pentru plecarea voluntară atunci când se apreciază că acest lucru este necesar din motive specifice ale unui caz individual. În scopul promovării returnării voluntare, statele membre ar trebui să asigure o mai bună asistență și consiliere pentru returnare și să utilizeze cât mai bine posibilitățile de finanțare corespunzătoare oferite de Fondul european pentru returnare.
- (11) Ar trebui stabilit un set comun minim de garanții juridice cu privire la deciziile referitoare la returnare, care să garanteze protecția efectivă a intereselor persoanelor în cauză. Ar trebui să se pună la dispoziția celor care nu dispun de suficiente resurse asistența judiciară necesară. Statele membre ar trebui să stabilească, în cadrul legislațiilor lor naționale, care sunt cazurile în care asistența judiciară urmează să fie considerată ca fiind necesară.

⁽¹⁾ Avizul Parlamentului European din 18 iunie 2008 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial) și Decizia Consiliului din 9 decembrie 2008.

⁽²⁾ JO L 326, 13.12.2005, p.13.

- (12) Ar trebui abordată situația resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală dar care nu pot face încă obiectul unei îndepărtări. Condițiile de bază de subzistență ale acestora ar trebui definite în conformitate cu legislația națională. Pentru a putea demonstra situația specială în care se află în cazul unor verificări sau controale administrative, acestor persoane ar trebui să li se furnizeze o confirmare scrisă a situației lor. Statele membre ar trebui să dispună de o mare libertate în ceea ce privește forma și formatul confirmării scrise și ar trebui să o poată include în deciziile lor referitoare la returnare adoptate în conformitate cu prezenta directivă.
- (13) Folosirea măsurilor coercitive ar trebui să facă în mod expres obiectul principiilor proporționalității și eficienței în privința mijloacelor adoptate și a obiectivelor urmărite. Ar trebui stabilite garanții minime pentru desfășurarea returnării forțate, având în vedere Decizia 2004/573/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind organizarea de zboruri comune pentru expulzarea de pe teritoriul a două sau mai multe state membre a resortisanților țărilor terțe care fac obiectul măsurilor individuale de expulzare⁽¹⁾. Statele membre ar trebui să poată recurge la diverse posibilități de supraveghere a returnării forțate.
- (14) Efectelor măsurilor naționale de returnare ar trebui să li se confere o dimensiune europeană prin stabilirea unei interdicții de intrare care să nu permită intrarea și șederea pe teritoriul tuturor statelor membre. Durata interdicției de intrare ar trebui stabilită ținând seama, în mod adecvat, de toate circumstanțele specifice fiecărui caz și în mod normal nu ar trebui să depășească cinci ani. În acest context, ar trebui să se țină seama în special de faptul că resortisantul în cauză al țării terțe a făcut deja obiectul mai multor decizii de returnare sau ordine de îndepărtare sau a intrat pe teritoriul unui stat membru pe durata interdicției de intrare.
- (15) Statele membre ar trebui să fie cele care să decidă dacă revizuirea deciziilor referitoare la returnare presupun sau nu și competența autorității sau organului de revizuire de a adopta o decizie proprie referitoare la returnare, care să se substituie deciziei anterioare.
- (16) Folosirea luării în custodie publică în scopul îndepărtării ar trebui limitată și ar trebui să facă obiectul aplicării principiului proporționalității în privința mijloacelor utilizate și a obiectivelor urmărite. Luarea în custodie publică este justificată numai pentru pregătirea returnării sau în efectuarea procesului de îndepărtare, și dacă aplicarea unor măsuri mai puțin coercitive nu ar fi suficientă.
- (17) Resortisanții țărilor terțe luați în custodie publică ar trebui tratați în mod uman și demn, cu respectarea deplină a drepturilor lor fundamentale și în conformitate cu dreptul intern și internațional. Fără a se aduce atingere reținerii inițiale de către autoritățile de aplicare a legii, reglementată prin legislația națională, luarea în custodie publică ar trebui să se efectueze, în general, în centre specializate de cazare.
- (18) Statele membre ar trebui să aibă acces rapid la informațiile privind interdicțiile de intrare emise de alte state membre. Schimbul de informații ar trebui să se desfășoare în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1987/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 decembrie 2006 privind instituirea, funcționarea și utilizarea Sistemului de Informații Schengen din a doua generație (SIS II)⁽²⁾.
- (19) Cooperarea dintre instituțiile implicate la toate nivelurile în procesul de returnare, precum și schimbul și promovarea bunelor practici, ar trebui să însoțească punerea în aplicare a prezentei directive și să asigure valoare adăugată europeană.
- (20) Deoarece obiectivul prezentei directive, și anume stabilirea de norme comune privind returnarea, îndepărtarea și utilizarea măsurilor coercitive, luarea în custodie publică și interdicțiile de intrare, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre și, prin urmare, având în vedere dimensiunea și efectele sale, poate fi realizat mai bine la nivel comunitar, Comunitatea poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din tratat. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul menționat, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivului respectiv.
- (21) Statele membre ar trebui să pună în aplicare dispozițiile prezentei directive fără discriminare în funcție de sex, rasă, culoare, etnie sau origine socială, trăsături genetice, limbă, religie sau convingeri, opinii politice sau de altă natură, apartenența la o minoritate națională, proprietate, naștere, handicap, vârstă sau orientare sexuală.
- (22) În conformitate cu Convenția Organizației Națiunilor Unite din 1989 cu privire la drepturile copilului, „interesul superior al copilului” ar trebui să constituie o prioritate a statelor membre în punerea în aplicare a prezentei directive. În conformitate cu Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, respectul pentru viața de familie ar trebui să constituie o prioritate a statelor membre în punerea în aplicare a prezentei directive.
- (23) Aplicarea prezentei directive nu aduce atingere obligațiilor rezultând din Convenția de la Geneva din 28 iulie 1951 privind statutul refugiaților, astfel cum a fost modificată prin Protocolul de la New York din 31 ianuarie 1967.
- (24) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale, precum și principiile recunoscute în special de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

⁽¹⁾ JO L 261, 6.8.2004, p. 28.

⁽²⁾ JO L 381, 28.12.2006, p. 4

- (25) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei directive care, prin urmare, nu este obligatorie pentru aceasta și nu i se aplică. Având în vedere că prezenta directivă completează – în măsura în care aceasta se aplică resortisanților țărilor terțe care nu îndeplinesc, sau care nu mai îndeplinesc condițiile de intrare în conformitate cu Codul Frontierelor Schengen ⁽¹⁾ – acquis-ul Schengen, în temeiul dispozițiilor prevăzute în partea a treia titlul IV din Tratatul de instituire a Comunității Europene, Danemarca decide, în conformitate cu articolul 5 din protocolul menționat, în termen de șase luni de la data adoptării prezentei directive, dacă o va pune în aplicare sau nu în legislația sa națională.
- (26) În măsura în care se aplică resortisanților țărilor terțe care nu îndeplinesc, sau care nu mai îndeplinesc condițiile de intrare în conformitate cu Codul Frontierelor Schengen, prezenta directivă reprezintă o dezvoltare a dispozițiilor acquis-ului Schengen la care Regatul Unit nu participă, în conformitate cu Decizia 2000/365/CE a Consiliului din 29 mai 2000 privind solicitarea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord de a participa la unele dintre dispozițiile acquis-ului Schengen ⁽²⁾; în plus, în conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul privind poziția Regatului Unit și Irlandei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene, și fără a se aduce atingere articolului 4 din protocolul menționat, Regatul Unit nu participă la adoptarea prezentei directive care, prin urmare, nu este obligatorie pentru acesta și nu i se aplică.
- (27) În măsura în care se aplică resortisanților țărilor terțe care nu îndeplinesc, sau care nu mai îndeplinesc condițiile de intrare în conformitate cu Codul Frontierelor Schengen, prezenta directivă reprezintă o dezvoltare a dispozițiilor acquis-ului Schengen la care Irlanda nu participă, în conformitate cu Decizia 2002/192/CE a Consiliului din 28 februarie 2002 privind solicitarea Irlandei de a participa la unele dintre dispozițiile acquis-ului Schengen ⁽³⁾; în plus, în conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul privind poziția Regatului Unit și Irlandei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene, și fără a se aduce atingere articolului 4 din protocolul menționat, Irlanda nu participă la adoptarea prezentei directive care, prin urmare, nu este obligatorie pentru acesta și nu i se aplică.
- (28) În ceea ce privește Islanda și Norvegia, prezenta directivă reprezintă – în măsura în care aceasta se aplică resortisanților țărilor terțe care nu îndeplinesc, sau care nu mai îndeplinesc condițiile de intrare în conformitate cu Codul Frontierelor Schengen – o dezvoltare a dispozițiilor

acquis-ului Schengen în sensul Acordului încheiat între Consiliul Uniunii Europene și Republica Islanda și Regatul Norvegiei în ceea ce privește asocierea celor două state la punerea în aplicare, asigurarea respectării și dezvoltarea acquis-ului Schengen, care intră în domeniul de aplicare menționat la articolul 1 punctul C din Decizia 1999/437/CE a Consiliului ⁽⁴⁾ privind anumite modalități de aplicare a respectivului acord.

- (29) În ceea ce privește Elveția, prezenta directivă reprezintă – în măsura în care aceasta se aplică resortisanților țărilor terțe care nu îndeplinesc, sau care nu mai îndeplinesc condițiile de intrare în conformitate cu Codul Frontierelor Schengen – o dezvoltare a dispozițiilor acquis-ului Schengen în sensul Acordului încheiat între Uniunea Europeană, Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană în ceea ce privește asocierea Confederației Elvețiene la punerea în aplicare, asigurarea respectării și dezvoltarea acquis-ului Schengen, care intră în domeniul de aplicare menționat la articolul 1 punctul C din Decizia 1999/437/CE, coroborat cu articolul 3 din Decizia 2008/146/CE a Consiliului din 28 ianuarie 2008 ⁽⁵⁾ privind încheierea, în numele Comunității Europene, a respectivului acord.
- (30) În ceea ce privește Liechtenstein, prezenta directivă reprezintă – în măsura în care aceasta se aplică resortisanților țărilor terțe care nu îndeplinesc, sau care nu mai îndeplinesc condițiile de intrare în conformitate cu Codul Frontierelor Schengen – o dezvoltare a dispozițiilor acquis-ului Schengen în sensul Protocolului semnat între Uniunea Europeană, Comunitatea Europeană, Confederația Elvețiană și Principatul Liechtenstein în ceea ce privește aderarea Principatului Liechtenstein la Acordul încheiat între Uniunea Europeană, Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană cu privire la asocierea Confederației Elvețiene la punerea în aplicare, asigurarea respectării și dezvoltarea acquis-ului Schengen, care intră în domeniul de aplicare menționat la articolul 1 punctul C din Decizia 1999/437/CE, coroborat cu articolul 3 din Decizia 2008/261/CE a Consiliului ⁽⁶⁾ privind semnarea în numele Comunităților Europene, precum și aplicarea provizorie a anumitor dispoziții din protocolul respectiv,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1

Obiectul

Prezenta directivă stabilește standarde și proceduri comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală, în conformitate cu drepturile fundamentale ca principii generale ale dreptului comunitar precum și cu dreptul internațional, inclusiv obligațiile în materie de protecție a refugiaților și de drepturi ale omului.

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 562/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2006 de instituire a unui Cod comunitar privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul Frontierelor Schengen) (JO L 105, 13.4.2006, p. 1).

⁽²⁾ JO L 131, 1.6.2000, p. 43.

⁽³⁾ JO L 64, 7.3.2002, p. 20.

⁽⁴⁾ JO L 176, 10.7.1999, p. 31.

⁽⁵⁾ JO L 53, 27.2.2008, p. 1.

⁽⁶⁾ JO L 83, 26.3.2008, p. 3.

Articolul 2

Domeniul de aplicare

(1) Prezenta directivă se aplică resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală pe teritoriul unui stat membru.

(2) Statele membre pot decide să nu aplice prezenta directivă resortisanților țărilor terțe care:

(a) fac obiectul unui refuz de intrare, în conformitate cu articolul 13 din Codul Frontierelor Schengen, sau care sunt reținuți sau prinși de către autoritățile competente în cazul unei treceri ilegale pe cale terestră, maritimă sau aeriană a frontierei externe a unui stat membru și care nu au obținut ulterior o autorizare sau un drept de ședere în statul membru respectiv;

(b) fac obiectul returnării ca sancțiune de drept penal sau ca urmare a unei sancțiuni de drept penal, în conformitate cu dreptul intern, sau fac obiectul unor proceduri de extrădare.

(3) Prezenta directivă nu se aplică persoanelor care beneficiază de dreptul comunitar la libera circulație astfel cum este definit la articolul 2 alineatul (5) din Codul Frontierelor Schengen.

Articolul 3

Definiții

În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

1. „resortisant al unei țări terțe” înseamnă orice persoană care nu este cetățean al Uniunii în sensul articolului 17 alineatul (1) din tratat și nu beneficiază de dreptul comunitar la liberă circulație astfel cum este definit la articolul 2 alineatul (5) din Codul Frontierelor Schengen;

2. „ședere ilegală” înseamnă prezența pe teritoriul unui stat membru a unui resortisant al unei țări terțe, care nu îndeplinește sau nu mai îndeplinește condițiile de intrare, astfel cum sunt stabilite la articolul 5 din Codul Frontierelor Schengen, sau alte condiții de intrare, ședere sau reședință în acel stat membru;

3. „returnare” înseamnă procesul de întoarcere a unui resortisant al unei țări terțe – fie prin respectarea voluntară a unei obligații de returnare, fie prin aplicarea forțată a acesteia – în:

— țara de origine, sau

— o țară de tranzit în conformitate cu acordurile comunitare sau bilaterale de readmisie sau alte acorduri, sau

— o altă țară terță, în care resortisantul în cauză al unei țări terțe decide în mod voluntar să se întoarcă și în care acesta va fi acceptat;

4. „decizie de returnare” înseamnă decizia sau orice alt act de natură administrativă sau judiciară prin care șederea unui resortisant al unei țări terțe este stabilită sau declarată ca fiind ilegală și prin care se impune sau se stabilește obligația de returnare;

5. „îndepărtare” înseamnă executarea obligației de returnare, respectiv transportul fizic în afara statului membru;

6. „interdicția de intrare” înseamnă decizia sau orice alt act de natură administrativă sau judiciară care interzice intrarea și șederea pe teritoriul statelor membre pentru o anumită perioadă și care însoțește o decizie de returnare;

7. „riscul sustragerii” înseamnă existența unor motive într-un caz particular care se bazează pe criterii obiective, definite prin legislație, care justifică presupunerea că un resortisant al unei țări terțe care face obiectul unei proceduri de returnare se poate sustrage acesteia;

8. „reîntoarcerea voluntară” înseamnă îndeplinirea obligației de returnare în termenul prevăzut în acest scop în decizia de returnare;

9. „persoane vulnerabile” înseamnă minori, minori neînsoțiți, persoane cu handicap, persoane în vârstă, femei gravide, părinți singuri cu copii minori și persoane care au fost supuse torturii, violului și altor forme grave de violență psihică, fizică sau sexuală.

Articolul 4

Dispoziții mai favorabile

(1) Prezenta directivă nu aduce atingere dispozițiilor mai favorabile cuprinse în:

(a) acorduri bilaterale sau multilaterale încheiate între Comunitate sau Comunitate și statele sale membre și una sau mai multe țări terțe;

(b) acorduri bilaterale sau multilaterale între unul sau mai multe state membre și una sau mai multe țări terțe.

(2) Prezenta directivă nu aduce atingere dispozițiilor mai favorabile pentru resortisantul unei țări terțe prevăzute de acquis-ul comunitar în domeniul imigrației și azilului.

(3) Prezenta directivă nu aduce atingere dreptului statelor membre de a adopta sau de a menține dispoziții mai favorabile pentru persoanele cărora li se aplică prezenta directivă, cu condiția ca acestea să fie în conformitate cu prezenta directivă.

(4) În ceea ce privește resortisanții țărilor terțe care nu intră în domeniul de aplicare al prezentei directive în conformitate cu articolul 2 alineatul (2) litera (a), statele membre:

(a) se asigură că tratamentul și nivelul de protecție al acestora nu este mai puțin favorabil decât este prevăzut la articolul 8 alineatele (4) și (5) (limitările privind utilizarea măsurilor coercitive), la articolul 9 alineatul (2) litera (a) (amânarea îndepărtării), articolul 14 alineatul (1) literele (b) și (d) (îngrijirea medicală de urgență și luarea în considerare a necesităților persoanelor vulnerabile) și articolele 16 și 17 (condiții de luare în custodie), și

(b) respectă principiul nereturnării.

Articolul 5

Principiul nereturnării, interesul superior al copilului, viața de familie și starea de sănătate

La punerea în aplicare a prezentei directive, statele membre acordă atenția cuvenită:

(a) intereselor superioare ale copilului;

(b) vieții de familie;

(c) stării de sănătate a resortisantului în cauză al unei țări terțe;

și respectă principiul nereturnării.

CAPITOLUL II

ÎNCHEIEREA ȘEDERII ILEGALE

Articolul 6

Decizia de returnare

(1) Statele membre emit o decizie de returnare împotriva oricărui resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală pe teritoriul lor, fără a aduce atingere excepțiilor menționate la alineatele (2)-(5).

(2) Resortisanții țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală pe teritoriul unui stat membru și care posedă un permis de ședere valid sau o altă autorizație care conferă un drept de ședere, eliberate de un alt stat membru, li se cere să se întoarcă imediat pe teritoriul statului membru respectiv. În cazul nerespectării acestei cerințe de către resortisantul unei țări terțe, sau în cazul în care plecarea imediată a resortisantului unei țări terțe este necesară din motive de ordine publică sau de securitate națională, se aplică alineatul (1).

(3) Statele membre pot decide să nu emită o decizie de returnare pentru un resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală pe teritoriul lor, dacă resortisantul în cauză al unei țări terțe este preluat de un alt stat membru în conformitate cu acordurile bilaterale sau normele existente la data intrării în vigoare a prezentei directive. În acest caz,

statul membru care a preluat resortisantul respectiv al unei țări terțe pune în aplicare alineatul (1).

(4) Statele membre pot decide în orice moment să acorde un permis de ședere autonom sau orice altă autorizație care conferă un drept de ședere, din motive de compasiune, umanitare sau de altă natură, unui resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală pe teritoriul lor. În acest caz, nu se emite nicio decizie de returnare. În cazul în care a fost deja eliberată o decizie de returnare, aceasta este retrasă sau suspendată pe durata de valabilitate a permisului de ședere sau a unei alte autorizații care conferă un drept de ședere.

(5) În cazul în care un resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală pe teritoriul unui stat membru face obiectul unei proceduri în curs de reînnoire a permisului de ședere sau a unei alte autorizații care îi conferă un drept de ședere, statul membru respectiv ia în considerare posibilitatea de a nu emite decizia de returnare până la finalizarea procedurii în curs, fără a se aduce atingere alineatului (6).

(6) Prezenta directivă nu interzice statelor membre să adopte o decizie privind încetarea șederii legale, împreună cu o decizie de returnare și/sau o decizie de îndepărtare și/sau o interdicție de intrare în cadrul unei singure decizii sau act administrativ sau judiciar, conform prevederilor legislațiilor lor naționale, fără a aduce atingere garanțiilor procedurale disponibile în temeiul capitolului III și în temeiul altor dispoziții pertinente din dreptul comunitar și național.

Articolul 7

Plecarea voluntară

(1) Decizia de returnare prevede un termen adecvat între șapte și treizeci de zile, pentru plecarea voluntară, fără a aduce atingere excepțiilor menționate la alineatele (2) și (4). Statele membre pot să prevadă în legislația națională că un astfel de termen este acordat numai pe baza unei cereri din partea resortisantului unei țări terțe. În acest caz, statele membre informează resortisanții în cauză ai țărilor terțe asupra posibilității prezentării unei astfel de cereri.

Perioada de timp prevăzută mai sus nu exclude posibilitatea ca resortisanții țărilor terțe respectivi să plece mai devreme.

(2) Statele membre prelungesc, atunci când este cazul, în mod adecvat termenul plecării voluntare, ținând seama de circumstanțele specifice fiecărui caz în parte, cum ar fi durata șederii, existența copiilor care frecventează școala și existența altor legături familiale și sociale.

(3) În cursul termenului pentru plecare voluntară pot fi impuse o serie de obligații în scopul de a evita riscul de sustragere, cum ar fi aceea de a se prezenta, la intervale de timp periodice, autorităților, de a depune o garanție financiară corespunzătoare, de a prezenta documente sau obligația de a rămâne într-un anumit loc.

(4) În cazul existenței unui risc de sustragere, sau în cazul în care o cerere de permis de ședere a fost respinsă ca neîntemeiată în mod evident sau frauduloasă sau în cazul în care persoana în cauză prezintă un risc pentru ordinea publică, siguranța publică sau securitatea națională, statele membre pot să nu acorde un termen pentru plecarea voluntară sau pot să acorde o perioadă mai scurtă de șapte zile.

Articolul 8

Îndepărtarea

(1) Statele membre iau toate măsurile necesare pentru a executa decizia de returnare dacă nu a fost acordat un termen pentru plecarea voluntară în conformitate cu articolul 7 alineatul (4), sau dacă obligația de returnare nu a fost îndeplinită în timpul perioadei pentru plecarea voluntară acordată în conformitate cu articolul 7.

(2) În cazul în care statul membru acordă un termen pentru plecarea voluntară în conformitate cu articolul 7, decizia de returnare poate fi executată doar după expirarea termenului, cu excepția cazului în care în perioada respectivă apare un risc, astfel cum este definit la articolul 7 alineatul (4).

(3) Statele membre pot adopta separat o decizie sau un act administrativ sau judiciar prin care se dispune îndepărtarea.

(4) În cazul în care statele membre aplică – în ultimă instanță – măsuri coercitive pentru a proceda la îndepărtarea unui resortisant al unei țări terțe care se opune îndepărtării, aceste măsuri sunt proporționale și recurgerea la forță nu trebuie să depășească limitele rezonabile. Aceste măsuri se aplică astfel cum este prevăzut în legislația națională în conformitate cu drepturile fundamentale și cu respectarea demnității și integrității fizice a resortisantului în cauză al unei țări terțe.

(5) În executarea îndepărtărilor pe calea aerului, statele membre țin cont de orientările comune privind măsurile de securitate care se impun în cazul operațiunilor comune de îndepărtare pe calea aerului, anexate la Decizia 2004/573/CE.

(6) Statele membre asigură un sistem eficient de supraveghere a returnării forțate.

Articolul 9

Amânarea îndepărtării

(1) Statele membre amână îndepărtarea:

(a) în cazul în care aceasta ar încălca principiul nereturnării sau

(b) pe durata acordării unui efect suspensiv în conformitate cu articolul 13 alineatul (2).

(2) Statele membre pot amâna îndepărtarea pentru o perioadă corespunzătoare, în funcție de circumstanțele

specifice fiecărui caz. Statele membre iau în considerare în special:

(a) starea fizică sau capacitatea mentală a resortisantului țării terțe;

(b) motive de ordin tehnic, cum ar fi lipsa mijloacelor de transport sau imposibilitatea de îndepărtare datorită lipsei identificării.

(3) În cazul în care îndepărtarea se amână în conformitate cu alineatele (1) și (2), resortisantului în cauză al unei țări terțe îi pot fi impuse obligațiile prevăzute la articolul 7 alineatul (3).

Articolul 10

Returnarea și îndepărtarea minorilor neînsoțiți

(1) Înainte de a decide emiterea unei decizii de returnare pentru un minor neînsoțit, organismele corespunzătoare, altele decât autoritățile care efectuează returnarea, trebuie să furnizeze asistență adecvată, acordând importanța cuvenită interesului superior al copilului.

(2) Înaintea îndepărtării unui minor neînsoțit de pe teritoriul unui stat membru, autoritățile statului membru respectiv se asigură că acesta este trimis unui membru al familiei sale, unui tutore desemnat sau unor centre de primire corespunzătoare în statul de returnare.

Articolul 11

Interdicția de intrare

(1) Decizia de returnare este însoțită de interdicția de intrare:

(a) dacă nu a fost acordat un termen pentru plecarea voluntară sau,

(b) dacă obligația de returnare nu a fost îndeplinită.

În celelalte cazuri, decizia de returnare poate fi însoțită de o interdicție de intrare.

(2) Durata interdicției de intrare se stabilește ținând seama, în mod adecvat, de toate circumstanțele specifice fiecărui caz și nu ar trebui să depășească, în principiu, cinci ani. Aceasta poate depăși totuși cinci ani dacă resortisantul unei țări terțe reprezintă o amenințare gravă pentru ordinea publică, siguranța publică sau securitatea națională.

(3) Statele membre iau în calcul retragerea sau suspendarea unei interdicții de intrare în cazul în care un resortisant al unei țări terțe împotriva căruia s-a dispus interdicția de intrare în conformitate cu alineatul (1) al doilea paragraf poate dovedi că a părăsit teritoriul statului membru cu respectarea deplină a deciziei de returnare.

Victimele traficului de ființe umane cărora li s-a acordat un permis de ședere în temeiul Directivei 2004/81/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind permisul de ședere eliberat resortisanților țărilor terțe care sunt victime ale traficului de persoane sau care au făcut obiectul unei facilitări a imigrației ilegale și care cooperează cu autoritățile competente ⁽¹⁾ nu fac obiectul interdicției de intrare, fără a aduce atingere alineatului (1) primul paragraf litera (b) și cu condiția ca resortisantul în cauză al unei țări terțe să nu reprezinte o amenințare pentru ordinea publică, siguranța publică sau siguranța națională.

Statele membre pot să nu elibereze, pot retrage sau suspenda o interdicție de intrare în cazuri individuale pentru motive umanitare.

Statele membre pot retrage sau suspenda interdicția de intrare în cazuri individuale sau în anumite categorii de cazuri din alte motive.

(4) În cazul în care un stat membru are în vedere eliberarea unui permis de ședere sau a altei autorizații care conferă un drept de ședere unui resortisant al unei țări terțe împotriva căruia a fost dispusă interdicția de intrare de către un alt stat membru, acesta consultă mai întâi statul membru care a dispus interdicția de intrare și ține seama de interesele acestuia în conformitate cu articolul 25 al Convenției de punere în aplicare a Acordului Schengen ⁽²⁾.

(5) Alineatele (1)-(4) se aplică fără a aduce atingere dreptului de a solicita protecție internațională, astfel cum este definită la articolul 2 alineatul (a) din Directiva 2004/83/CE privind standardele minime referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de statutul de refugiat sau persoanele care, din alte motive, au nevoie de protecție internațională și referitoare la conținutul protecției acordate ⁽³⁾, în statele membre.

CAPITOLUL III

GARANȚII PROCEDURALE

Articolul 12

Forma

(1) Deciziile de returnare și, în cazul în care sunt emise, deciziile privind interdicția de intrare și deciziile de îndepărtare se emit în formă scrisă și conțin motivele de fapt și de drept, precum și informații privind căile de atac posibile.

Informațiile referitoare la motivele de fapt pot fi limitate în cazurile în care legislația națională permite limitarea dreptului la informare, în special pentru protejarea securității naționale, apărării, siguranței publice și pentru prevenirea, investigarea, detectarea și urmărirea penală a infracțiunilor.

(2) Statele membre asigură, la cerere, traducerea în scris sau oral a principalelor elemente ale deciziilor referitoare la returnare, astfel cum sunt menționate la alineatul (1), inclusiv informații despre căile de atac posibile într-o limbă pe care

resortisantul unei țări terțe o înțelege sau despre care se poate presupune în mod rezonabil că o înțelege.

(3) Statele membre pot decide să nu aplice alineatul (2) resortisanților țărilor terțe care au intrat ilegal pe teritoriul unui stat membru și nu au obținut ulterior un permis sau un drept de ședere în statul membru respectiv.

În acest caz, deciziile referitoare la returnare, astfel cum sunt prevăzute la alineatul (1), sunt emise prin intermediul unui formular standard, astfel cum este definit în legislația națională.

Statele membre furnizează fișe conținând informații generalizate care să explice principalele elemente ale formularului standard în cel puțin cinci dintre limbile cel mai des utilizate sau înțelese de către migranții ilegali care intră pe teritoriul statului membru în cauză.

Articolul 13

Căi de atac

(1) Resortisantului în cauză al unei țări terțe i se acordă posibilitatea unei căi de atac efective împotriva deciziilor referitoare la returnare, astfel cum se menționează la articolul 12 alineatul (1), în fața unei autorități judiciare sau administrative competente sau în fața unui organ competent alcătuit din membri imparțiali și care beneficiază de garanții de independență.

(2) Autoritatea sau organul menționate la alineatul (1) dețin competențe în ceea ce privește revizuirea deciziilor referitoare la returnare, astfel cum se menționează la articolul 12 alineatul (1), inclusiv posibilitatea suspendării temporare a executării acestora, cu excepția cazului în care suspendarea este deja aplicabilă în temeiul legislației naționale.

(3) Resortisantul în cauză al unei țări terțe are posibilitatea de a obține consiliere juridică, reprezentare și, dacă este necesar, asistență lingvistică.

(4) Statele membre garantează acordarea gratuită, la cerere, de asistență juridică și/sau reprezentare în conformitate cu legislația națională aplicabilă sau cu normele în materie de asistență judiciară și pot dispune ca o astfel de asistență juridică și/sau reprezentare gratuită să se supună condițiilor prevăzute la articolul 15 alineatele (3)-(6) din Directiva 2005/85/CE.

Articolul 14

Garanții în așteptarea returnării

(1) Cu excepția cazurilor care intră sub incidența articolelor 16 și 17, statele membre garantează că următoarele principii sunt luate în considerare, în măsura posibilului, în ceea ce privește resortisanții țărilor terțe, pe perioada termenului pentru plecare voluntară acordat în conformitate cu articolul 7 și pe perioadele pentru care îndepărtarea a fost amânată în conformitate cu articolul 9:

⁽¹⁾ JO L 261, 6.8.2004, p. 19.

⁽²⁾ JO L 239, 22.9.2000, p. 19.

⁽³⁾ JO L 304, 30.9.2004, p. 12.

- (a) menținerea unității familiale cu membrii familiei prezenți pe teritoriul lor;
- (b) asigurarea îngrijirii medicale de urgență și a tratamentului de bază al bolii;
- (c) acordarea accesului minorilor la sistemul de învățământ de bază în funcție de durata șederii acestora;
- (d) luarea în considerare a nevoilor speciale ale persoanelor vulnerabile.

(2) Statele membre furnizează persoanelor menționate la alineatul (1) o confirmare în scris în conformitate cu legislația națională a faptului că termenul pentru plecarea voluntară se prelungește în conformitate cu articolul 7 alineatul (2) sau că decizia de returnare nu va fi, temporar, executată.

CAPITOLUL IV

LUAREA ÎN CUSTODIE PUBLICĂ ÎN SCOPUL ÎNDEPĂRTĂRII

Articolul 15

Luarea în custodie publică

(1) Cu excepția cazului în care se pot aplica în mod eficient alte măsuri suficiente dar mai puțin coercitive într-un caz concret, statele membre pot ține în custodie publică un resortisant al unei țări terțe care face obiectul unor proceduri de returnare doar în vederea pregătirii procesului de returnare și/sau în vederea desfășurării procesului de îndepărtare, în special în cazul în care:

- (a) există riscul de sustragere sau
- (b) resortisantul în cauză al unei țări terțe evită sau împiedică pregătirea returnării sau procesul de îndepărtare.

Orice măsură de luare în custodie publică este pentru o perioadă cât mai scurtă cu putință și se menține numai pe durata desfășurării și executării, în mod adecvat, a dispozițiilor de îndepărtare.

(2) Autoritățile administrative sau judiciare dispun măsurile de luare în custodie publică.

Luarea în custodie publică se ordonă în scris, menționându-se motivele de fapt și de drept.

Atunci când luarea în custodie publică a fost dispusă de autoritățile administrative, statele membre:

- (a) fie asigură un control judiciar rapid al legalității luării în custodie publică, asupra căreia se pronunță într-un termen cât mai scurt de la începerea luării în custodie publică,
- (b) fie acordă resortisantului în cauză al unei țări terțe dreptul de a intenta o acțiune în justiție în virtutea căreia legalitatea măsurii de luare în custodie publică face obiectul unui control judiciar rapid inițiat cât mai rapid posibil de la

inițierea procedurilor pertinente. În acest caz, statele membre informează imediat resortisanții în cauză ai țărilor terțe asupra posibilității intentării unei astfel de acțiuni.

Resortisantul în cauză al unei țări terțe este eliberat imediat în cazul în care luarea în custodie publică nu este legală.

(3) În toate cazurile, luarea în custodie publică face obiectul unor revizuiți la intervale rezonabile de timp, fie la cererea resortisantului în cauză al unei țări terțe, fie din oficiu. În cazul unor perioade prelungite de luare în custodie publică, revizuirile fac obiectul controlului judiciar.

(4) În cazul în care există indicii conform cărora nu mai există posibilitatea rezonabilă a îndepărtării din motive legale sau de altă natură sau există indicii privind încetarea condițiilor stabilite la alineatul (1), luarea în custodie publică nu mai este justificată și persoana în cauză este eliberată imediat.

(5) Luarea în custodie publică se menține pe toată durata în care se îndeplinesc condițiile stabilite la alineatul (1) și în măsura în care este necesar pentru a asigura punerea în aplicare cu succes a măsurii de îndepărtare. Fiecare stat membru stabilește o perioadă limitată de custodie publică, care nu poate depăși șase luni.

(6) Statele membre nu pot extinde perioada menționată la alineatul (5) decât cu o perioadă limitată de timp, care să nu depășească o perioadă suplimentară de 12 luni, în conformitate cu legislația sa națională, în cazurile în care, în pofida tuturor eforturilor rezonabile depuse de către acestea, este probabil ca operațiunea de îndepărtare să dureze mai mult, datorită:

- (a) lipsei de cooperare a resortisantului în cauză al unei țări terțe sau
- (b) întârzierilor în obținerea documentației necesare din partea țărilor terțe.

Articolul 16

Condițiile de luare în custodie publică

(1) Luarea în custodie publică se efectuează, în general, în centre specializate de cazare. Dacă un stat membru nu poate oferi cazare într-un centru specializat de cazare și trebuie să recurgă la cazarea în cadrul unui penitenciar, resortisanții țărilor terțe luați în custodie publică sunt separați de deținuții obișnuiți.

(2) Resortisanților țărilor terțe luați în custodie publică li se va permite, la cerere, să ia în timp util legătura cu reprezentanții lor legali, membrii de familie și autoritățile consulare competente.

(3) O atenție deosebită se acordă situației persoanelor vulnerabile. Se asigură îngrijirea medicală de urgență și tratamentul de bază al bolii.

(4) Organizațiilor și organismelor naționale, internaționale și neguvernamentale relevante și competente li se asigură posibilitatea de a vizita centrele de cazare, astfel cum se menționează la alineatul (1), în măsura în care acestea sunt folosite pentru luarea în custodie publică a resortisanților țărilor terțe în conformitate cu prezentul capitol. Aceste vizite pot fi supuse unei autorizări.

(5) Resortisanților țărilor terțe luați în custodie publică li se oferă în mod sistematic informații care le explică normele aplicate în centru și care prezintă drepturile și obligațiile lor. Acestea cuprind informații privind dreptul lor în conformitate cu legislația națională aplicabilă de a lua legătura cu organizațiile și organismele menționate la alineatul (4).

Articolul 17

Luarea în custodie publică a minorilor și a familiilor

(1) Minorii neînsoțiți și familiile cu minori sunt luate în custodie publică numai în ultimă instanță și pentru perioada de timp pertinentă cea mai scurtă cu putință.

(2) Familiile luate în custodie publică în așteptarea îndepărtării beneficiază de cazare separată, care să le asigure un nivel corespunzător de intimitate.

(3) Minorii luați în custodie publică au posibilitatea de a exercita activități de agrement, inclusiv joaca, precum și activități recreative adaptate vârstei lor și au, în funcție de durata șederii lor, acces la educație.

(4) Minorii neînsoțiți beneficiază, în măsura posibilului, de cazare în centre în care există personal și condiții care țin seama de necesitățile unor persoane de vârsta lor.

(5) Interesul superior al copilului reprezintă un considerent primordial în contextul luării în custodie publică a minorilor în așteptarea îndepărtării.

Articolul 18

Situații de urgență

(1) În situațiile în care trebuie returnați un număr excepțional de mare de resortisanți ai țărilor terțe, caz care reprezintă o sarcină neprevăzută și dificilă pentru capacitatea de primire a centrelor de cazare a unui stat membru sau pentru personalul său administrativ sau judiciar, respectivul stat membru poate, atâta timp cât situația excepțională durează, să decidă să permită termene mai lungi de control judiciar decât cele prevăzute în temeiul articolului 15 alineatul (2) al treilea paragraf și să adopte măsuri de urgență cu privire la condițiile de luare în custodie publică care derogă de la cele prevăzute la articolele 16 alineatul (1) și 17 alineatul (2).

(2) În situația în care se recurge la astfel de măsuri excepționale, statul membru în cauză informează Comisia. De asemenea, statul respectiv informează Comisia de îndată ce motivele care au dus la punerea în aplicare a măsurilor excepționale încetează să existe.

(3) Nicio dispoziție a prezentului articol nu poate fi interpretată în sensul că permite statelor membre să deroge de la obligația generală de a lua toate măsurile adecvate, la nivel general sau particular, pentru a garanta îndeplinirea obligațiilor care le revin în temeiul prezentei directive.

CAPITOLUL V

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 19

Raportarea

Comisia prezintă la fiecare trei ani Parlamentului European și Consiliului rapoarte privind aplicarea prezentei directive în statele membre și, dacă este cazul, propune modificări.

Până la 24 decembrie 2013, Comisia prezintă primul său raport și pune accentul la acel moment în special pe aplicarea articolului 11, a articolului 13 alineatul (4) și a articolului 15 în statele membre. În ceea ce privește articolul 13 alineatul (4), Comisia evaluează în special impactul financiar și administrativ suplimentar în statele membre.

Articolul 20

Transpunere

(1) Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a respecta dispozițiile prezentei directive până la 24 decembrie 2010. În ceea ce privește articolul 13 alineatul (4), statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a respecta dispozițiile prezentei directive până la 24 decembrie 2011. Statele membre comunică de îndată Comisiei textele acestor măsuri.

Atunci când statele membre adoptă respectivele măsuri, acestea cuprind o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o astfel de trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

(2) Statele membre comunică Comisiei textele principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 21

Relația cu Convenția Schengen

Prezenta directivă înlocuiește dispozițiile articolelor 23 și 24 din Convenția de punere în aplicare a Acordului Schengen.

Articolul 22

Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

*Articolul 23***Destinatari**

Prezenta directivă se adresează statelor membre în conformitate cu Tratatul de instituire a Comunității Europene.

Adoptată la Strasbourg, 16 decembrie 2008.

Pentru Parlamentul European

Președintele

H.-G. PÖTTERING

Pentru Consiliu

Președintele

B. LE MAIRE
